

Nevjerojatno kako su snažni ovi hrastovi i kako odolijevaju nasrtajima vjetrova koji jako pušu sa snijegom i bez snijega. Nisu u stanju ništa im učiniti, jedino što ih propušu i odjure dalje, a hrastovi stoje ponosni, neustrašivi potičući sve nas koji tuda prohodimo na isti ponos i jaku hrabrost, pa i na svojevrsni prkos buri i ne dopuštaju nikako da klonemo duhom ni pred kime i ni pred čime, a pogotovo ne u obnovi ruha i duha naše župe Vinice, njezinih sela i zaselaka, svega njezina.

Izvor: Hrvatsko Slovo

Molim vas, dragi čitatelji, pogledajte pomno i s ljubavlju ove hrastove.
Oni su u Vinici, koja se s jedne strane naslonila na Aržano, s druge na Studence, potom na Proložac, Ričice, Podbilu, Vir, obgrljuje objema rukama mitsku planinu sa 75 hladnih vrelih vrela Zavelim, Roško Polje, Rošnjače, Korita, Zidine, Buško jezero nekoć polje Buško blato, Rašeljke, Prisiku koja ima svoju blizanku tamo u Mađarskoj.
U njoj ima brdo zvano Golo brdo i brdo Gološija preko kojih pušu vjetrovi pjevajući svoju pjesmu. Ovi hrastovi su u blizini župne crkve Male Gospe i spomenika u čast glagoljašima i drugim umnicima koji su stvarali i gradili Vinicu. Najveći broj njezinih sinova i kćeriju nosi je u srcu jer su daleko od nje, te ona postoji i na taj način dograđujući se upravo tako: u umu i srcu! Zanimljivo: u srcu cijeli kraj sa svim svojim događajima i blagom! Ta Vinica u srcu nikada ne umire. Jao, ako ona umre! Ne može umrijeti ni smrću bilo kojega od njezinih sinova i kćeriju koji su je voljeli i umrli s vjerom Bogu u srcu... Kada se nagledate te slike, onda pokušajte razumjeti ovo što Vam pišem u ovome zimskome nevremenu u viničkome župnom dvoru u blizini te skupine hrastova čije druženje postaje predmetom moga razmišljanja kao i svih prethodnih smrtnika koji su se ovdje začeli i rodili, te blago preminuli i bili pokopani u jednome od pet grobalja. Uspio sam gotovo svakoga dana doći do njih i u ovoj nezapamćenoj vijavici i hladnoći, te ogrijati se s njima vatrom njihova života, biti u njihovu društvu. Oni su vani, na uzvišici, gotovo kao bdjenici na putu do crkve, oni koji propuštaju i pregledaju prolaznike, pamte ih i o njima razmišljaju iznoseći svatko svoja iskustva o prohoditeljima, najčešće ljudima, ženama, mladima i djeci iz Vinice. I ne samo iz Vinice! Ovdje kod njih u ne tako davna vremena dolazio bi poštar s Aržana i dijelio poštu što je stizala iz dalekih zemalja gdje su otišli naši ljudi trbuhom za kruhom. Kako su ovi uznositi hrastovi popamtili sva ta pisma i poruke, sve suze radosnice i žalosnice, sve radosne i bolne poruke iz tuđine! U hrastove udaraju uvijek svi vjetrovi i sve kiše, snjegovi i ledovi, njih grije sunce kad god grane, nekada u ovim zimskim pušanijama samo kratko, a pokatkad nešto dulje, u proljeće i ljeto sunce je češće tijekom dana u njedrima ovih viničkih hrastova koji skladuju od prvih trenutaka rasta u utrobi blagoslovljene viničke zemlje, blagoslovljene od neba i zvijezda, od sunca i mjeseca, te od naših ljudskih pogleda, a najviše

od Boga tvorca našega i njihova, te svega što jest uokrušce njih. Nevjerojatno kako su snažni ovi hrastovi i kako odolijevaju nasrtajima vjetrova koji jako pušu sa snijegom i bez snijega. Nisu u stanju ništa im učiniti, jedino što ih propušu i odjure dalje, a hrastovi stoje ponosni, neustrašivi potičući sve nas koji tuda prohodimo na isti ponos i jaku hrabrost, pa i na svojevrsni prkos buri i ne dopuštaju nikako da klonemo duhom ni pred kime i ni pred čime, a pogotovo ne u obnovi ruha i duha naše župe Vinice, njezinih sela i zaselaka, svega njezina. O, jedino nas sokole da svoje hvale i slavopoje ispjevamo Bogu najdublje klanjajući mu se, njemu velikome i svetome, njemu čije sunce ujutro izađe na istoku i visoko se penje nebom pa se onda lagano i oprezno spušta k zapadu i tamo naočigled ovih hrastova utone u svoj san, koji prospavavši, opet se izdignu istočno i zapadnu zapadno šireći svoje zrake vjerno sjeverno i nikad tužno i ružno južno. O, Vinico! O, Sunce! Kliču naša srca s pjesnikom našim Vladom Lozićem. Čudni su ti hrastovi! Pa svaki od njih isto govori, jer svi isto osjećaju i misle! Čujem ih svakoga dana da o tome svome jedinstvu zbore, posebno u ovo vrijeme kada su se vjetrovi usplahirili i razljutili, pa htjeli rasuti crjepove s crkve i bivše kule u Vinici, ali nisu uspjeli u onoj mjeri u kojoj su to željeli. Osim toga, ugonili su snježne pahuljaste strahove kroza sve pore i gradili smetove gotovo kao neke svoje dvorove oko nas, a oko hrastova ništa nisu mogli napraviti jer su njih sedam kao jedan (a osmi je malo udaljen, samac, pomalo otuđen, koji se ipak od njih grije u studeni a hladi u vrućini), jer su povezani nutarnjim žilama kroz majku zemlju iz koje crpe svoje sokove da prozelene i da se još malo vinu prema nebu i visinama, prema zvijezdama, vrhuncu i suncu. O, veliki Tine, kako me sada salijeću one misli iz tvojih Visokih jablanova i tvojeg pjesmotvora Bura! Ne bi hrastovi bili nikome zanimljivi, a niti bi bili tako stameni i hrabri da nisu skupa u jednome obiteljskom krugu, da svakodnevno ne suobraćaju međusobno i s nebom. Što mislite vi? Njihove ruke su stalno stisnute kao da igraju kolo života, sreće i radosti. Pokraj njih su prolazila pokoljenja Viničana i nose ih mnogi u svojim mislima, pa kada iskaču iz dobroga i zdravoga zajedništva, obiteljskoga, društvenoga, crkvenoga, bilo kojega i kakvoga, onda se sjete ovih hrastova i njihove zajedničke povezanosti u korijenu, što su im se divili kada su ulazili u crkveno dvorište, a danas ukrašenom spomenikom glagoljičkim slovesima u čast glagoljašima kroz koji također slobodno propuhuju vjetrovi ne ostavljajući na njemu niti na njima, njihovim brončanim likovima, ikakvih tragova niti udaraca niti krvavih rana, jer su utemeljeni na stijeni i od stijenja su, a dok su bili u životu, bilo im je teško jer su ih udarale ljudske oči i zapuhivale zle usne i rigali na njih zli jezici kao zmijski u to davno otomansko doba. Ne znam je li itko zapamtio ove hrastove kada ih obasjavaju zrake zalazećega sunca odotuda preko Bilobrkove pećine. I što ste tada vidjeli? Meditaciju i molitvu njihovu u čast Bogu, Kristu Suncu nepobjedivome i Duhu Svetome koji sve drži i obnavlja, koji ih oblači u proljeće, a u jesen svlači ono kitnjasto ruho i oblači odjeću od hrabrosti za sve vjetrove i mrazove zimske i ugrize zmijske i aždajske, te ubode trnjanske. Ujutro se događa ista molitva njihova koja se proteže daleko po sjeni koja pokriva sveto viničko tlo i onaj put kojim se dolazi u crkvu na Brigu. Predvečer ne pada njihova sjena na spomenik glagoljaša nego ujutro sjena spomenika proteže se do hrastova i njihove zajednice da se nahrani hrabrošću i zajedništvom duha ukorijenjenim za sveto tlo i ne miče se nigdje i nikamo, a ako se i odmakne nakratko, opet su skupa i tu na svome plemenitom. Tu stalno stoje i blagoslivlju dane Božje i narodne. Ne daju sjekiri na se! Ne dopuštaju da ih posiječe ljudska ruka niti ikakva vanjska muka. Samo se Bogu klanjaju i njegove zakone štuju. Stoga su puni skoka dobrote, ljubavi, jednote, ljepote i svetosti.
Budući da su im svi jezici znani, zemaljski i kozmički, neka onda oni čuju i latinski tko su: unum, verum, bonum, pulhrum, sanctum! To su vinički hrastovi pokraj ulaza u dvorište crkve pokraj glagoljaškoga kamenog spomenika.

Vinički hrastovi